

วารสาร มหาจุฬาราชการ Mahachula Academic Journal

ISSN : 2408 1078 (Print)

ISSN : 2651-2440 (Online)

ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๒

Vol.6. No.1 January – June 2019

● วัตถุประสงค์

วารสารมหาจุฬาราชการ เป็นวารสารวิชาการ ราย ๖ เดือน (ปีละ ๒ ฉบับ) คือ ฉบับที่ ๑ เดือน มกราคม-มิถุนายน, ฉบับที่ ๒ เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัยด้านพระพุทธศาสนา เพื่อให้บริการทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนา แก่สังคม เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนแนวคิดทางพระพุทธศาสนา เพื่อสนับสนุนให้เกิดวารสารทางวิชาการกลางของมหาวิทยาลัย ในการเผยแพร่บทความวิชาการและบทความวิจัยแก่ผู้บริหาร คณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย และนิสิต นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในมิติทางด้านศาสนา และปรัชญา พระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ ในขอบข่ายเนื้อหาสาขาวิชาสังคมวิทยา ศิลปศาสตร์และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

- บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาราชการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิง ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร
- ทุกบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้รับการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างน้อย ๒ ท่านต่อบทความ
- ทรัพย์สินและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทรัพย์สินของความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ วารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● เจ้าของ

กองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ห้อง ๓๐๕ เลขที่ ๗๙ หมู่ ๑ ถ.พหลโยธิน ต.ลำไทร อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทรศัพท์ ๐๓๕ ๒๔๘๐๐๐ ต่อ ๘๗๗๓, โทรสาร ๐๓๕ ๒๔๘๐๑๓

● ที่ปรึกษาวารสารมหาจุฬาราชการ

พระพรหมบัณฑิต, ศาสตราจารย์ ดร.

ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พระราชปริยัติกวี, ศาสตราจารย์ ดร.

อธิการบดี

พระราชปริยัติมุนี, รองศาสตราจารย์ ดร.

คณบดีคณะพุทธศาสตร์

พระราชสุตาภรณ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

คณบดีคณะครุศาสตร์

พระศรีสิทธิมนี

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

พระครูปริยัติกิตติธำรง, รองศาสตราจารย์ ดร.

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

● บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร. โกนิฐ ศรีทอง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● หัวหน้ากองบรรณาธิการ

นายสุญา ศิริธัญญ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● กองบรรณาธิการ :

พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิโกโร, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ พรหมเลิศ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน

มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย สติมัน

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ดร.วีรชาติ นิมอนงค์

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ดร.วันชัย สุขตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ

มหาวิทยาลัยบูรพา

นายคะนอง ปาลิภัทรากูร

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นายสุภูฐาน สุดาจันทร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสารมหาวิทยาลัย (Peer Review)

สาขาวิชา ศาสนา, ปรัชญา, พระพุทธศาสนา, ครุศาสตร์, มนุษยศาสตร์, สังคมศาสตร์

■ ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระราชปริยัติกวี, ศาสตราจารย์ ดร.

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, รองศาสตราจารย์ ดร. พระราชปริยัติมุนี, รองศาสตราจารย์ ดร.

ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง

ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร

รองศาสตราจารย์ ดร.เวทย์ บรรณกรกุล

รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม

รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก

รองศาสตราจารย์ ดร.โกนิญ์ ศรีทอง

รองศาสตราจารย์รังษี สุหนต์

รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฏฐ์ ศรีดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือดง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เริงชัย หมื่นชนะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร สุยะใจ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ศุภษร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระกาญจน์ กนกกมลเสศ

■ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ พิเศษ อติศักดิ์ ทองบุญ

ราชบัณฑิต

ศาสตราจารย์ ดร.วัชร งามจิตรเจริญ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนิท

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สำเนียง เลื่อมใส

มหาวิทยาลัยศิลปากร

รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา จันทรแก้ว

มหาวิทยาลัยบูรพา

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชชุดา หนูวิไล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

รองศาสตราจารย์ ดร.เมธาวี อุดมธรรมมานภาพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ อินทองปาน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.สนธิ สัตโยภาส

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.เสริมศรี ไชยสร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ สยาม คำปรีดา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิญ รักษัตย์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน

มหาวิทยาลัยมหิดล

(๕)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นลินี ฦ นคร

ดร.วีรชาติ นิ่มอนงค์

ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ

ดร.ชัยสิทธิ์ ทองบริสุทธิ

ดร.วันชัย สุขตาม

● ฝ่ายประสานงานและจัดการ

พิธีกรอักษร

พระมหาขวัญชัย ปุตุตวิเสโส

นายสุภูฐาน สุดาจันทร์

นางสาวสุจิตรา ชวดรัมย์

นางสาวสังเวียน พู่เฟื่อง

งานสมาชิก

นายสุภูฐาน สุดาจันทร์

บันทึกข้อมูล

นายจิระศักดิ์ ธารสุขกระจำ

งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

นายพนพล เพ็ญประชุม

● นิติกร

นายธวัช แยมปัว

● ภาพ/ศิลปะ

พระมหาสุระศักดิ์ ธีรวโส

● ออกแบบปก

ดร.จุฬารัตน์ วิชานาติ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

นายสินชัย วงษ์จำนงค์

นายเอกลักษณ์ เทพวิจิตร

นายสันทัต จันทร์ทาทอง

นายสมบุรณ์ เพ่งพิศ

- จัดรูปเล่ม

นายสมบูรณ์ เฟ่งพิศ

- พิมพ์ที่

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เลขที่ ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทรศัพท์ ๐๓๕ ๒๔๘ ๐๐๐ ต่อ ๘๕๕๕-๘๕๕๙ โทรสาร ๐๓๕ ๒๔๘ ๐๐๐ ต่อ ๘๕๔๕

- จำนวนที่ตีพิมพ์ ๕๐๐ เล่ม

วารสารมหาจุฬาริชาการ
เป็นสมาชิกเครือข่ายวารสารวิชาการ
ด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (JSH)

บทบรรณาธิการ

วารสารมหาจุฬาริชาการ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๒ ได้รวบรวมบทความวิชาการของผู้บริหาร คณาจารย์ของมหาวิทยาลัย รวมถึงคณาจารย์ต่างสถาบัน ได้ส่งบทความทางวิชาการมาร่วมตีพิมพ์ เพื่อเป็นเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ทำให้มีคณาจารย์ ได้มีโอกาสศึกษาพุทธธรรมและการนำไปประยุกต์ บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามหลักคำสอนทางพระศาสนา อันเป็นการบริการวิชาการแก่สังคม ในฉบับนี้ กองบรรณาธิการและคณะทำงานฝ่ายประสานงาน ได้รับเกียรติจากผู้เขียนทั้งภายในและภายนอก ส่งบทความทางวิชาการ เพื่อลงตีพิมพ์เผยแพร่ จำนวน ๒๑ บทความ แบ่งเป็น ๒ ภาค คือ ภาคภาษาไทย มี ๑๙ บทความ และภาคภาษาอังกฤษ ๒ บทความ ในบทความทั้งหมด แบ่งเป็นบทความวิชาการ ๖ บทความ บทความวิจัย ๑๕ บทความ อีกทั้งมีบทวิพากษ์หนังสือซึ่งรายละเอียดบทความต่างๆ กองบรรณาธิการ ได้กล่าวถึงเนื้อหาของแต่ละบทความโดยสรุปดังนี้

บทความวิชาการที่ ๑ เรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์โลกธาตุตามทรรศนะทางอภิปรัชญา” โดย ศ.พิเศษ อติศักดิ์ ทองบุญ ราชบัณฑิต เสนอว่า บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์โลกธาตุ ๓ ขนาด ในพระไตรปิฎกว่า มีสถานะเป็นความจริงทางปรัญญา (objective truth) เหมือนเอกภาพทางดาราศาสตร์หรือไม่ อย่างไร เหตุผลที่ศึกษาวิเคราะห์ในเรื่องนี้ เพราะนักดาราศาสตร์และนักวิชาการโดยทั่วไปเห็นว่า โลกธาตุ ๓ ขนาดในพระไตรปิฎกเป็นนามธรรม (abstract) เกินไปไม่น่าเชื่อว่า มีอยู่จริงเหมือนเอกภาพ ถ้าคำว่า โลกธาตุ หมายถึงโลก (world) หรือ จักรวาล (cosmos) ก็พอเชื่อได้ ผู้เขียนเห็นว่า ความไม่เชื่อในเรื่องนี้กระทบถึงตถาคตโพธิสัทธาของชาวพุทธที่เชื่อว่า เรื่องนี้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับพุทธคุณข้อ โลกวิทู (ทรงรู้แจ้งโลก) จึงได้เสนอวิธีการศึกษาวิเคราะห์เรื่องนี้ตามทรรศนะทางอภิปรัชญา

บทความวิจัยที่ ๒ เรื่อง “ความเชื่อในพุทธธรรม สถานภาพในสถาบันสงฆ์ และความเชื่อทางการเมืองของพระสงฆ์ไทย” โดย รศ.ดร.พลศักดิ์ จิรไกรศิริ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผลสรุปของการวิจัยดังนี้ (๑) พระสงฆ์ให้ความสำคัญกับความเชื่อในหลักการปกครองโดยธรรม วิธีการปกครองโดยธรรมและวิถีชีวิตที่มีธรรมมากกว่าอริยสัจ เบญจขันธ์ ไตรลักษณ์และกรรมโดยเฉพาะพระสงฆ์ที่มีระดับปริยัติธรรมและพรรษาสูง มีแนวโน้มที่จะเน้นความสำคัญของความเชื่อข้างต้นมากขึ้น (๒) พระสงฆ์มีความเชื่อทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมากกว่าแบบอำนาจนิยมทั้งด้านหลักการ วิธีการและวิถีชีวิต โดยเฉพาะพระสงฆ์ที่มีระดับพรรษาสูง มีแนวโน้มที่จะเน้นหนักความเชื่อทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

มากขึ้น และ (๓) พระมหานิกายมีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญกับความเชื่อทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมากกว่าพระธรรมยุต(๔) ความเชื่อทางการเมืองของพระสงฆ์มีความสัมพันธ์กับระดับการเน้นหนักเกี่ยวกับความเชื่อในพุทธธรรมค่อนข้างสูง โดยจะสัมพันธ์กับการเน้นในหลักการปกครองโดยธรรม วิธีการปกครองโดยธรรมและวิถีชีวิตที่มีธรรม มากกว่าหลักธรรมอริยสัจ เบญจขันธ์ ไตรลักษณ์และกรรม (๕) สถานภาพของพระสงฆ์ด้านปริยัติธรรมมีส่วนทำให้พระสงฆ์มีความเชื่อทางการเมืองทั้งด้านหลักการ วิธีการและวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน และนิายกับพระสังฆาธิการมีส่วนทำให้พระสงฆ์มีความเชื่อทางการเมืองด้านวิธีการและวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน (๖) สถานภาพของพระสงฆ์ที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อทางการเมืองกับการเน้นหนักความเชื่อในพุทธธรรม ได้แก่ ปริยัติธรรมและพรหมคถาคือพระนักธรรมและ พระเปรียญกับพระนวกะ พระมัชฌิมะและพระเถระ ที่ยังมีการเน้นหนักความเชื่อในพุทธธรรมมากขึ้น จะยังมีความเชื่อในหลักการ วิธีการและวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยมากขึ้น และแบบอำนาจนิยมน้อยลง

บทความวิจัยที่ ๓ เรื่อง “ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในกรุงเทพมหานคร : ปัญหาและแนวทางการส่งเสริม” โดย รศ.ชวนีย์ พงศาพิชญ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ๑) ระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ๒) นักศึกษาที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ นักศึกษาที่มีชั้นปี และการเข้าร่วมกิจกรรมภายในมหาวิทยาลัยต่างกันมีความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ๓) การรับรู้ตัวแบบทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา และ ๔) ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา ได้แก่ การขาดความเข้าใจถึงขอบเขตของความรับผิดชอบต่อสังคม การยึดถือประโยชน์ส่วนตัวหรือความสะดวกสบายของตนเอง เป็นสำคัญ และการทำตามตัวแบบที่ไม่เหมาะสม แนวทางการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป การมอบหมายงาน การเข้มงวดในชั้นเรียน การให้อาจารย์เป็นตัวแบบ การให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา การจัดบรรยาย/อบรม การให้รางวัล และการรณรงค์สร้างสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม

บทความวิจัยที่ ๔ เรื่อง “วิทยาการการสอนศีลธรรมของพระสงฆ์ในมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” โดยพระราชรัตนมุนี (บุญเทียม ภาณินโท), ผศ.,ดร. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม ผลการวิจัยพบว่า (๑) ต้องมีระบบการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Children Center) (๒) ต้องมีพุทธวิธีการสอน ของพระพุทธองค์มี ๔ ประการ

(๘)

คือ แจ่มแจ้ง จูงใจ แก่ล้าคล้ำ และร่าเริง (๓) ต้องมีรูปแบบวิทยาการการสอน ให้ผู้เรียนรู้จักใช้สมอง วิเคราะห์เป็น คิดเป็น ไม่ใช่ท่องจำ (๔) ต้องมีการประยุกต์ทฤษฎีวิทยาการ ไปใช้ในการบริหารจัดการ การเรียนการสอน (๕) ต้องมีระบบการสอนที่เป็นรูปแบบ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นการสอนที่เป็นระบบที่นิสิตต้องเรียนวิชาแกนคือวิชาพระพุทธศาสนาและเลือกเรียนวิชาอื่น ๆ ตามสาขาที่ตนเองสนใจ การสอนก็เป็นระบบที่แน่นอน (๖) ต้องมีพุทธวิธีการสอน โดยพระสงฆ์ที่เป็น นิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จะต้องได้รับการอบรมพุทธวิธีการสอนในรูปแบบต่าง ๆ (๗) ต้องมีรูปแบบวิทยาการ หรือกระบวนการขั้นตอนในการเรียนการสอน (๘) ต้องมีการประยุกต์ ทฤษฎีวิทยาการการสอน ทำสื่อการสอน สื่อสิ่งแวดลอม สื่อบุคคล สื่อธรรมชาติที่พระพุทธองค์ทรงใช้สอน แสดงธรรม และทฤษฎีการสอนต่าง ๆ การประยุกต์ทฤษฎีวิทยาการการสอน ควรบูรณาการองค์ประกอบ ให้เหมาะสมและกลมกลืนกับทฤษฎี ระบบการสอน พุทธวิธีการสอน ซึ่งมีสาระสำคัญได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน สื่อการเรียนการสอน รวมถึงปัจจัย สภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละโรงเรียน และชุมชนนั้นๆ

บทความวิชาการที่ ๕ เรื่อง “วิเคราะห์มิลินทปัญหา ว่าด้วยเรื่องทศิล” โดย ผศ.ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอไว้ว่า มิลินทปัญหา เป็นคัมภีร์ระดับบวรภคกถาที่แต่งขึ้น โดยอิงเรื่องราวในประวัติศาสตร์ เพื่ออธิบายหลักธรรมและวินัยในพระพุทธศาสนา สำหรับมิลินทปัญหา ข้อที่ว่าด้วยสมณะทศิล คำถามและคำตอบปัญหาคือนี้อาจเป็นที่ยอมรับได้ในสมัยนั้น แต่เมื่อพิจารณา ด้วยเหตุผลในยุคปัจจุบันนี้ กลับพบว่า คำถามและคำตอบเรื่องนี้ มีลักษณะที่ชวนให้สงสัยได้ เริ่มจาก คำถามที่ไม่ได้ระบุให้ชัดเจนว่า คำว่าทศิลนั้น หมายถึงทศิลในระดับใด การตอบคำถามด้วยการให้เหตุผล ว่า สมณะทศิลยังสามารถรับทานที่ชาวบ้านถวายมาแล้วและก่อให้เกิดอานิสงส์ผลบุญได้นี้ มีลักษณะที่ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาในพระไตรปิฎก ที่ทรงดำหนิสมณะทศิลเป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงเป็นไปได้ว่า คัมภีร์ มิลินทปัญหานี้ เป็นการยกย่องบทบาทของนักบวช ซึ่งเป็นอุบายวิธีอันหนึ่งที่จะทำให้พระพุทธศาสนา ดำรงอยู่ได้อย่างยาวนานต่อไป พระเถระในอดีตใช้อุบายวิธีแต่งคัมภีร์สอดแทรกเนื้อหาเรื่องนี้เข้าไป เพื่อยืนยันคุณค่าของการบวช และเป็นการจูงใจให้พุทธศาสนิกชนออกบวชเพื่อช่วยกันสืบต่อพระพุทธ- ศาสนา แต่การให้คุณค่านักบวชมากเกินไป แม้นักบวชนั้นจะกระทำผิดพระวินัยก็ตาม อุบายวิธีนี้ อาจเป็นการทำลายมากกว่าเป็นการรักษาพระพุทธศาสนา

บทความวิชาการที่ ๖ เรื่อง “พิธิยกยอครูบา: ความศรัทธาของผู้สูงอายุในเชียงตุง” โดย พระราชเขมากร, ผศ.ดร., รศ.รวิโรจน์ ศรีคำภา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ เสนอว่า บุญพิธิที่ยิ่งใหญ่อย่างหนึ่งในเชียงตุง สหพันธ์รัฐแห่งสหภาพเมียนมา คือ พิธิยกยอครู เป็นพิธิ ที่จรรโลงส่งเสริมให้พระพุทธ-ศาสนาเป็นที่ยอมรับในแง่ทางสังคม กล่าวคือ การยกย่องพระภิกษุที่มี

ศีลาจารวัตรที่งดงาม ตามพระธรรมวินัยและเป็นที่ศรัทธาของประชาชนทั่วไปให้เป็นสัญลักษณ์แห่งคนดีของพระพุทธศาสนาและสังคม ซึ่งเป็นพิธีที่เชื่อว่ามีอานิสงส์มากหรือเป็นบุญใหญ่ในชีวิตของชาวเชียงใหม่อย่างมาก ทั้งนี้ ได้สะท้อนให้เห็นถึงพลังความเชื่อและศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนาเถรวาทของผู้สูงอายุและคนทุกเพศทุกวัย แม้ในรอบ ๑๐ ปี อาจจะมีพิธีนี้หรือไม่มีก็ได้ ขึ้นอยู่กับผู้นำและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ อันแสดงให้เห็นถึงความศรัทธาของผู้สูงอายุในเชียงใหม่ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนพิธียกยอครูบาทุกครั้งที่เกิดขึ้น โดยมีส่วนสำคัญในการทำหน้าที่ต่าง ๆ ได้แก่ การเตรียมอุปกรณ์ในการประกอบพิธียกยอครูบา การเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม สำหรับถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์และสามเณร รวมทั้งผู้มาร่วมพิธีตลอดงาน การเตรียมการขึ้นตอนขบวนแห่ในวันที่ย่อนรับพระภิกษุที่จะเข้าพิธียกยอครูบา

บทความวิจัยที่ ๗ เรื่อง “ผลการศึกษากลุ่มเชิงพุทธจิตวิทยาต่อการพัฒนาวิธีคิดตามแนวปัญญาและการกำกับตนเองของนิสิตโดยใช้โปรแกรม(NLP) ในจิตบำบัด” โดย ผศ.ดร.ประยูร สุขะใจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการวิจัย พบว่า (๑) หลังการเข้าร่วมกิจกรรมใช้โปรแกรม (NLP) ในจิตบำบัด การให้การศึกษากลุ่มเชิงพุทธจิตวิทยาส่งผลให้นิสิตที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระดับการพัฒนาวิธีคิดตามแนวปัญญาและการกำกับตนเองแตกต่างกัน โดยวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย มีระดับการพัฒนาวิธีคิดตามแนวปัญญาและการกำกับตนเองของนิสิตกลุ่มทดลองในระยะหลังเข้าร่วมกิจกรรม พบว่าสูงกว่า นิสิตกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ (๒) หลังการเข้าร่วมกิจกรรมใช้โปรแกรม(NLP) ในจิตบำบัด การให้การศึกษากลุ่มเชิงพุทธจิตวิทยาส่งผลให้นิสิตที่เป็นกลุ่มทดลอง มีระดับการพัฒนาวิธีคิดตามแนวปัญญาและการเผชิญปัญหาที่แตกต่างกัน ในระยะก่อนการทดลอง โดยวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระดับการพัฒนาวิธีคิดตามแนวปัญญาและการกำกับตนเองในระยะก่อนหลังการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มทดลอง พบว่า นิสิตในกลุ่มทดลองมีคะแนนค่าเฉลี่ย ระดับการพัฒนาวิธีคิดตามแนวปัญญาและการกำกับตนเอง หลังการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

บทความวิชาการที่ ๘ เรื่อง “ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้ยุทธศาสตร์ประเทศไทย ๔.๐” โดย ผศ.ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน ดร.วันชัย สุขตาม และสุรศักดิ์ ชะมารัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เสนอว่า ประเทศไทย ๔.๐ ถือเป็นโมเดลสำคัญของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เพื่อพัฒนาประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน อันมีลักษณะของการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อที่จะนำพาประเทศไทยให้สามารถหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง กับดักความเหลื่อมล้ำของความมั่นคง และกับดักความ

(๑๐)

ไม่สมดุลของการพัฒนาสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปเป็นประเทศในโลกรุ่นหนึ่งที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยมีการขับเคลื่อนผ่านกลไกประชารัฐ ในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่ประเทศไทย ๔.๐ ย่อมมีผลกระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการจัดทำบริการสาธารณะระดับท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด โดยในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีบทบาทสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ ได้แก่ การให้บริการด้านต่างๆ เพื่อส่งเสริมสวัสดิภาพของประชาชนทั้งในทางกายภาพและจิตใจ และเพื่อให้เกิดความยุติธรรมในสังคม ด้วยเหตุผลดังกล่าวองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการองค์กรบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพราะถือว่าธรรมาภิบาลเปรียบเสมือนเงื่อนไขสำคัญในการปฏิรูปประเทศ เพื่อสร้างความสมดุลทางเศรษฐกิจและสังคมให้บรรลุสู่ความประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และกลายเป็นประเทศพัฒนาแล้วในที่สุด

บทความวิจัยที่ ๙ เรื่อง “คัมภีร์สุจิตตาลังการ : การปริวรรต การแปล และการวิเคราะห์” โดย ผศ.ดร.วิโรจน์ คุ่มครอง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม ผลการวิจัยว่า คัมภีร์สุจิตตาลังการ เป็นคัมภีร์ที่อธิบายเรื่องเกี่ยวกับพระอธิธรรมไว้โดยย่อ เปรียบเสมือนแบบเรียนเร็ว แต่งโดยพระกัลยาณเถระชาวพม่า ฉบับหอสมุดแห่งชาติใบลานเลขที่ ๓๖๘๗/ข/๑-๓ ต. ๑๘ ข. ๒ มี ๓ ผูก มีจัดเรียงโครงสร้างเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ ๑๗ หมวด ซึ่งควรค่าแก่การอนุรักษ์ และการเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดี เพื่อเป็นประโยชน์ต่ออนุชนคนรุ่นหลังต่อไป ส่วนการวิเคราะห์การเรียนการสอนพระอธิธรรมในคัมภีร์สุจิตตาลังการบาลีอักษรขอมซึ่งเป็นคัมภีร์ที่แต่งขึ้นในพุทธศักราชได้ ๒๑๗๒ ที่ประเทศพม่ามีเนื้อหาสาระสัมพันธ์สอดคล้องกันไปในทิศทางเดียวกันกับพระไตรปิฎกที่พระกัลยาณเถระพยายามรักษาพระอธิธรรมแบบดั้งเดิมเอาไว้โดยหยิบเอาคำว่า จิต เจตสิก รูป และ นิพพาน ในพระอธิธรรมปิฎกมาวิเคราะห์โดยไม่เปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระดั้งเดิมของธรรมะเป็นการดัดแปลงไว้ซึ่งคำสอนของพระพุทธเจ้าไว้อีกด้วย ฉะนั้น คัมภีร์สุจิตตาลังการที่พระกัลยาณเถระได้รจนาตามแนวคัมภีร์พระอธิธรรมปิฎกและคัมภีร์อธิมัตถสังคหะมีเนื้อหาที่จำแนกจัดเป็นต้นโดยประเภทต่างๆ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เพื่อให้พุทธศาสนิกชนทั่วไปสามารถเรียนรู้พระอธิธรรมได้ง่ายและเร็วขึ้น

บทความวิชาการที่ ๑๐ เรื่อง “การเรียนรู้แบบ “สอนน้อยเรียนมาก” ในศตวรรษที่ ๒๑ กับการเรียนรู้เชิงพุทธ” โดย นางธีรดา ขำทอง นักวิจัย มหาวิทยาลัยมหิดล เสนอไว้ว่า แนวคิด หลักการและกระบวนการเรียนรู้วิธีการสอนน้อยเรียนมาก (Teach Less Learn More-TLLM) คือ การสอนเท่าที่จำเป็น ครูมีหน้าที่เพียงการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง คอยสังเกตพฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคล อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ จัดสภาพการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนตื่นตัว

และเตรียมตัวเรียนตลอดเวลา เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student Center) ทฤษฎีที่สนับสนุนแนวคิดสอนน้อยเรียนมาก คือ ทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivist Theory) การเรียนรู้เชิงพุทธที่สอดคล้องกับวิธีการสอนน้อยเรียนมาก คือ กระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองอยู่ ๓ ประการ คือ ปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธ รวมทั้ง ไตรสิกขา สุตะ สังวร สัมมชโย องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กัลยาณมิตร ปรโตโฆสะ โยนิโสมนสิการ และ มรรคมิถุ์ ๘ สอนน้อยของพระพุทธองค์ทรงสอนเท่าที่จำเป็น และสอนแตกต่างกันไปตามอุปนิสัยของผู้ฟัง และเพื่อให้ผู้ฟังเรียนรู้ด้วยการฝึกฝนปฏิบัติด้วยตนเอง เรียนรู้จากประสบการณ์ หรือ สถานการณ์ที่พระองค์ได้ออกแบบการเรียนรู้ไว้ให้ ผู้เรียนจึงต้องเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมาก ดังนั้น กระบวนการเรียนรู้แบบ “สอนน้อย เรียนมาก” จึงคล้ายคลึงกับการเรียนรู้เชิงพุทธ ที่เน้นความสำคัญที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Center) ตรงกับการเรียนแบบ “วิปัสสนาธุระ”

บทความวิจัยที่ ๑๑ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคลไทยแลนด์ ๔.๐” โดย ดร.กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม จากการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่ อายุ ๓๑-๓๕ ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่เป็นผู้สอบบัญชีหรือผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงาน Non Big 4 ที่ไม่ตรวจสอบบริษัทมหาชนจำกัด ระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า ๓ ปี รายได้ต่อเดือน ๒๐,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ บาท โดยให้ความสำคัญต่อปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกในระดับมาก โดยสูงสุด ด้านวัฒนธรรม รองลงมา ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมืองรัฐบาล กฎหมาย ตามลำดับ ปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชีมีความสำคัญในระดับมาก โดยสูงสุด ด้านนโยบาย รองลงมา ด้านโครงสร้างองค์กรและด้านขนาดตามลำดับ และผลวิจัยคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคลไทยแลนด์ ๔.๐ อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก โดยสูงสุด ด้านจรรยาบรรณรองลงมา ด้านทักษะในการสื่อสารกับบุคคล และด้านทักษะความรู้ ความเชี่ยวชาญ ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาปฏิบัติงาน มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคลไทยแลนด์ ๔.๐ แตกต่างกัน ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ ด้านวัฒนธรรม มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคลไทยแลนด์ ๔.๐ โดยมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคลไทยแลนด์ ๔.๐ ได้ร้อยละ ๒๙.๙๐ และปัจจัยที่เกิดจากบริษัทผู้สอบบัญชี ได้แก่ ด้านขนาด ด้านนโยบายมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคลไทยแลนด์ ๔.๐ โดยมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในยุคลไทยแลนด์ ๔.๐ ได้ร้อยละ ๘๑.๑๐

(๑๒)

บทความวิจัยที่ ๑๒ เรื่อง “**วัจนกรรมในการโฆษณาทางโทรทัศน์ที่มีผลต่อ ผู้บริโภคตามหลักจิตปรมัตถ์**” โดย พระมหาสันติราษฎร์ ฆานสนติ นักศึกษาปริญญาเอก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ประเภทของกลุ่มวัจนกรรมในการโฆษณาทางโทรทัศน์มี ๔ ประเภท คือ วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ วัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว วัจนกรรมกลุ่มผูกมัด และ วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก โดยวัจนกรรมที่พบมากที่สุด ได้แก่ วัจนกรรมการจูงใจ ในด้านผลของวัจนกรรมในการโฆษณาทางโทรทัศน์ที่มีต่อผู้บริโภคพบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๕๗.๐๐ มีความรู้สึกต่อวัจนกรรมในการโฆษณาทางโทรทัศน์ในระดับเฉยๆ หรือปานกลาง ชื่นชอบวัจนกรรมการเตือน และการให้ข้อมูล การทดสอบสมมติฐานพบว่า การรับชมโฆษณาทางโทรทัศน์ของประชาชนที่ต่างกัน จะมีผลต่อความรู้สึกต่อวัจนกรรมในการโฆษณาทางโทรทัศน์ที่ต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และรายการโทรทัศน์ช่องที่รับชมบ่อยที่สุดที่ต่างกัน จะมีผลต่อความรู้สึกต่อวัจนกรรมในการโฆษณาทางโทรทัศน์ไม่ต่างกัน ในด้านอภิสลจิตพบว่า ประชาชนมีโลภมูลจิต (ชื่นชอบ) ดวงที่ ๘ มากที่สุด มีโทสมูลจิต (ไม่ชื่นชอบ) เป็นส่วนน้อย และมีโมหมูลจิต (ข้อสงสัยและฟุ้งซ่าน) เป็นส่วนน้อย, ในด้านผลต่ออภิสลจิต พบว่า ประชาชนมีมหากุศลจิตดวงที่ ๕ มากที่สุด

บทความวิจัยที่ ๑๓ เรื่อง “**การปฏิบัติธรรมโดยการพิจารณาชั้น ๕ ของพุทธศาสนิกสตรีไทย**” โดย ดำรงจิตโทณิง สุขาดา พระเชียนทอง ผศ.ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์ ผลการศึกษาพบว่า การพิจารณาชั้น ๕ เป็นการปฏิบัติธรรมเพื่อความพ้นทุกข์ ด้วยสภาวะจิตที่ไปรู้ชัดสภาวะลักษณะของชั้น ๕ ที่อิงอาศัยกันในการบรรณาการธรรมชาติของชีวิต ซึ่งเป็นไปไม่ได้สำหรับบุคคลทั่วไปจะพิจารณาเห็นชัดได้ในระยะเริ่มต้นการปฏิบัติจึงจำเป็นต้องอาศัยหลักปฏิบัติธรรมที่สำคัญ คือสติปัฏฐาน ๔ และในการปฏิบัติธรรมของสตรีในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทกรณีศึกษาผู้ได้รับการยกย่องไว้ในเอตทัคคะ พบว่า อุบาสิกาปฏิบัติธรรมด้วยการเจริญสมาธิในขณะที่ฟังธรรมแล้วเจริญปัญญาด้วยการพิจารณาเห็นความเกิดขึ้นและดับไปของสังขาร และภิกษุณีส่วนใหญ่ปฏิบัติธรรมด้วยการเจริญสมาธิที่แตกต่างกันตามอุปนิสัยแล้วเจริญปัญญา โดยมีหลายรูปปรากฏว่า ได้เจริญสมาธิแล้วเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐาน ๔ และในภิกษุณีที่มีหลักฐานปรากฏถึงวิธีการเจริญปัญญาจะเป็นการปฏิบัติโดยการพิจารณาชั้น ๕ สำหรับการปฏิบัติธรรมโดยการพิจารณาชั้น ๕ ของพุทธศาสนิกสตรีไทย เป็นการปฏิบัติธรรมโดยการพิจารณาชั้น ๕ ตามหลักสติปัฏฐาน ๔ ตามแนวการสอนของวิปัสสนาจารย์ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท และทำให้สามารถบรรลุธรรมได้หากปฏิบัติอย่างถูกต้อง

บทความวิจัยที่ ๑๔ เรื่อง “พุทธบูรณาการการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจนครบาลสายไหม” โดย ร้อยตำรวจเอกสมเกียรติ ชุมพล ผลการศึกษาพบว่า การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจด้วยหลักพุทธธรรม แบ่งออกเป็น (๑) การส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการด้วยหลักพรหมวิหาร ๔ โดยส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจมีเมตตาต่อเพื่อนร่วมงาน มีความสงสารคิดช่วยเหลือให้พ้นจากทุกข์ มีความยินดีในความสำเร็จของบุคคลอื่นและวางใจเป็นกลาง มีจิตเที่ยงธรรม (๒) การส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการปฏิบัติหน้าที่ด้วยหลักอิทธิบาท ๔ โดยส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจมีความพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความมุ่งมั่นทุ่มเทในการทำงาน มีใจที่จดจ่อและรับผิดชอบในการทำงาน และมีการทบทวนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ (๓) การส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการบริการด้วยหลักสังคหวัตถุ ๔ โดยส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจรู้จักการให้ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมงาน กล่าวคำสุภาพไพเราะ มีการประพฤติเป็นประโยชน์ทั้งสองฝ่าย และการทำตนเสมอต้นเสมอปลาย (๔) การส่งเสริมประสิทธิภาพด้านความประพฤติปฏิบัติตนด้วยหลักพละ ๕ โดยส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจมีความศรัทธาในความคิด เชื่อว่าทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว มีวิริยะอุตสาหะในการปฏิบัติหน้าที่และเพียรทำความดี มีสติควบคุมเมื่อ มีอารมณ์ไม่ปรารถนามากระทบและสกดกั้นกิเลส มีสมาธิในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่ฟุ้งซ่านไขว้เขว มีความรอบรู้ในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่หลงมกมาย เมื่อข้าราชการตำรวจนำหลักธรรมทั้ง ๔ หมวด มาบูรณาการใช้ในการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจจะทำให้ การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจนั้น มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทความวิชาการที่ ๑๕ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาครูมืออาชีพในสังคมไทยปัจจุบัน” โดย นางสาวสุพจี สุภาพ นักศึกษาปริญญาเอก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เสนอไว้ว่า “ครูมืออาชีพ” ต้องเป็นครูที่มีความรอบรู้วิชาการที่ตนเองได้ศึกษามาทุกด้าน ยอมรับความคิดเห็น หรือความรู้ใหม่ รู้จักพัฒนาตนเอง รวมทั้งพัฒนาภูมิหลังตนเองให้มีคุณลักษณะส่วนตัวที่เหมาะสม สามารถถ่ายทอดสิ่งที่รู้ให้กับผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ โดยคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียน สามารถทำงานร่วมกับครู ชุมชนและสังคมได้ มีการดำรงชีวิตอย่างมีวินัย เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความรักศรัทธา และยึดมั่นในอุดมการณ์แห่งวิชาชีพ ซึ่งครูผู้สอนทุกคนควรจะต้องทบทวนตัวเองและประเมินตนเอง เพื่อพัฒนาตนเองสู่ความเป็นครูมืออาชีพ เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ (ฉบับแก้ไข พ.ศ.๒๕๔๕) ซึ่งให้ความสำคัญและถือว่าครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน และได้กำหนดบทบาทหน้าที่ให้ครูเป็นบุคลากรวิชาชีพหลักด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งต้องผ่านการควบคุมเพื่อให้เป็นครูมืออาชีพ มีมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ

(๑๔)

บทความวิจัยที่ ๑๖ เรื่อง “การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการสืบสานประเพณีแซนโหมินตาเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน” โดย นางสาวเจนจิรา เพชรธาววัฒน์ นักศึกษาปริญญาเอก มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลจากการวิจัย พบว่า คุณค่าและภูมิปัญญาของประเพณีแซนโหมินตา มาจากการแสดงออกเชิงนามธรรม ประกอบด้วย แนวคิดและความสำคัญของประเพณี เชิงรูปธรรม ประกอบด้วย พิธีกรรมและเครื่องเซ่นไหว้ ดังนี้ พิธีกรรมที่บ้าน พิธีกรรมที่วัด และพิธีกรรมส่งวิญญาณ ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงคุณค่าด้านจิตใจ ด้านความกตัญญู ด้านความสามัคคี และ ด้านการเสียสละ ปัจจัยสู่ความสำเร็จ คือ ๑) ผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ๒) ผู้นำทางศาสนา ๓) ผู้นำส่วนท้องถิ่น ๔) ผู้บริหารสถานศึกษา ๕) เด็กและเยาวชน และเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ ดังนี้ ๑) เงื่อนไขด้านความรู้ ๒) เงื่อนไขด้านภาวะผู้นำ ๓) เงื่อนไขด้านการเสริมสร้างปราชญ์ท้องถิ่น ๔) เงื่อนไขด้านความร่วมมือจากหน่วยงาน และ ๕) เงื่อนไขด้านการเผยแพร่แลกเปลี่ยน การพัฒนารูปแบบการสืบสานประเพณีแซนโหมินตาเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ที่พัฒนาคือ CI-HTSO3 Model ซึ่งมีกิจกรรมสืบสานประเพณีแซนโหมินตา ดังนี้ ๑) แนวคิดของประเพณี (C) ๒) ความสำคัญของประเพณี (I) ๓) พิธีกรรมที่บ้าน (H) ๔) เครื่องเซ่นไหว้ที่บ้าน (O1) ๕) พิธีกรรมที่วัด (T) ๖) เครื่องเซ่นไหว้ที่วัด (O2) ๗) พิธีกรรมส่งวิญญาณ(S) และ ๘) เครื่องเซ่นไหว้ส่งวิญญาณ (O3) ส่วนผลการประเมินรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

บทความวิจัยที่ ๑๗ เรื่อง “ผลกระทบของวัฒนธรรมองค์กรที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา” โดย นางสาวศุภสี นัยศิริ นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีปทุม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง อายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี ตำแหน่งงานในปัจจุบัน คือ เจ้าหน้าที่บัญชี/การเงิน และประสบการณ์การทำงานด้านบัญชี/การเงิน ระหว่าง ๖-๑๐ ปี ผลจากการทดสอบสมมติฐานข้อมูลแบบรวม พบว่า ปัจจัยวัฒนธรรมองค์กรด้านวัฒนธรรมที่เน้นงาน วัฒนธรรมองค์กรด้านวัฒนธรรมที่เน้นบทบาท วัฒนธรรมองค์กรด้านวัฒนธรรมที่เน้นบทบาทอิสระเฉพาะตัวบุคคล และวัฒนธรรมองค์กรด้านวัฒนธรรมแบบเป็นผู้นำแตกต่างกัน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสถาบันอุดมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานได้รับการสนับสนุน โดยสรุป วัฒนธรรมองค์กรส่งผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในของสถาบันอุดมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาในประเทศไทยโดยรวม ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการควบคุมภายในขององค์กรมากยิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์สูงสุด

บทความวิจัยที่ ๑๘ เรื่อง “กลวิธีการเปลี่ยนชื่อภาพยนตร์แอ็คชั่นต่างประเทศเป็นภาษาไทย” โดย นางสาวชลิกาญจน์ จันทจำรัสรัตน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ผลการวิจัยพบว่า ๑) ผู้แปลใช้กลวิธีการใช้ภาษาเปลี่ยนชื่อภาพยนตร์ ๑๘ วิธีด้วยกัน กลวิธีที่ผู้แปลนิยมใช้มากที่สุดคือ กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่โดยไม่อิงชื่อเดิม ๒) ผลการรับรู้ของผู้ชมภาพยนตร์ที่มีต่อกลวิธีการใช้ภาษาเปลี่ยนชื่อภาพยนตร์แอ็คชั่นต่างประเทศเป็นภาษาไทย พบว่าชื่อแปลภาพยนตร์แอ็คชั่นที่แปลโดยกลวิธีการทับศัพท์บางส่วนและแปลเสริมความภาษาไทย โดยอาศัยเนื้อเรื่อง เป็นกลวิธีการเปลี่ยนชื่อภาพยนตร์ที่มีความน่าสนใจมากที่สุด เนื่องจากการใช้ภาษาสะดุดตา สะดุดใจ ทำให้อยากเข้าไปชมภาพยนตร์ชื่อแปลภาพยนตร์แอ็คชั่นที่แปลโดยกลวิธีการแปลบางส่วน ทับศัพท์บางส่วนและเสริมความภาษาไทย โดยอิงชื่อเรื่อง เป็นกลวิธีการเปลี่ยนชื่อภาพยนตร์ที่ดึงดูดใจและทำให้ผู้ชมตัดสินใจชมภาพยนตร์มากที่สุด เนื่องจากการถ่ายทอดความหมายจากชื่อต้นฉบับภาษาอังกฤษที่เป็นชื่อแปลภาษาไทยได้อย่างสอดคล้องกัน และชื่อแปลภาพยนตร์แอ็คชั่นที่แปลโดยกลวิธีการทับศัพท์ทั้งหมดและไม่มีเสริมความภาษาไทย เป็นกลวิธีการเปลี่ยนชื่อภาพยนตร์ที่จำชื่อและเข้าใจง่ายมากที่สุด เป็นคำสั้น กระชับ ออกเสียงง่าย เหมาะที่จะนำมาทับศัพท์เป็นภาษาไทย

บทความวิจัยที่ ๑๙ เรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมทางสังคมผ่านความเชื่อเรื่องผีและพุทธศาสนาในล้านนา” โดย นายเสกฐวุฒิ อินทะจักร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ผลการศึกษาการเสริมสร้างจริยธรรมทางสังคมผ่านความเชื่อเรื่องผีในพุทธศาสนาและล้านนาพบว่า คติความเชื่อในเรื่องจิตวิญญาณเป็นคติความเชื่อสำคัญ คนไทยนับถือผีตั้งแต่อนับถือพระพุทธศาสนา ผีสามารถแบ่งได้เป็นผีฟ้าอยู่บนสวรรค์ เป็นที่นับถือในหมู่ชาวไทยบริเวณลุ่มแม่น้ำโขง ผีเมืองเป็นผีที่ปกปักรักษาเมือง เป็นที่นับถือของคนไทยทุกภูมิภาค ผีบรรพบุรุษของชนเผ่าต่างๆ ผีบ้านเป็นบรรพบุรุษของหมู่บ้าน และผีเรือนเป็นผีที่สิงอยู่ในบ้านเรือน นอกจากนี้ยังมีผีชนิดอื่นๆ การผสมผสานความเชื่อเรื่องผีและวัฒนธรรมทางพุทธศาสนาในล้านนา ได้แก่เนื่องจากชาวล้านนา ในทุกวันนี้สืบทอดมาจากบรรพชนหลายเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ ดังนั้นจึงมีผีที่มีชื่อเรียก และประเพณีพิธีกรรมที่อยู่ในประเภทผีบรรพบุรุษอยู่หลายกลุ่ม แต่โดยทั่วไปแล้วชาวล้านนาจะรู้จักและยอมรับว่าบรรพบุรุษของตนเองเป็นผู้สืบเชื้อสายมาจาก ปู่แสนย่าแสนไล่ หรือบางทีก็เรียก ปู่แสนย่าแสน ทั้งนี้ในโลกทัศน์ของชาวล้านนาเชื่อว่าบรรพบุรุษของตนนับตั้งแต่ปู่แสนย่าแสนเป็นต้นมา หากแต่มีความอภัยอาวรณ์ผูกพันอยู่กับพวกเขาตลอดไป

Article I **“An Analytical Study of Development of Tebhūmikathā in Thai Society”** by Phramaha Somdeth Tapasilo (Srla-ngad) Mahachulalongkornrajavidyalaya University The author proposed that : The Objectives of this Dissertation are to study the background and the main contents of Tebhūmikathā, the development of Tebhūmikathā in Thai society, to analyze the knowledge development of Tebhūmikathā in Thai society of each period by three steps of methodology, namely collecting data, studying data and analyzing data. The findings indicated that the word “Tebhūmikathā” or “Traibhum” means three realms or three worlds, namely [1] Kāmabhūmi (Sensuous realm), [2] Rūpabhūmi (Form realm) and [3] Arūpabhūmi (Formless realm), it has thirty-one worlds in details. Tebhūmikathā was divided into eleven parts; the last part refers to the Nibbana and the Path. For the issue of development of Tebhūmikathā in Thai society, it was seen that it was practically applied and virtually developed to Thai society in various dimensions, namely, Buddhist arts as architectures, sculptures and paintings, political ideas, ethics and morality, and the concept of cosmology. From the past to the present (Sokhothai to Rattanakosin period), Tebhūmikathā is well known and widespread throughout Thai society. It makes a great importance in the development of Thai religious thought and practice. The knowledge of Tebhūmikathā was applied to Thai society from generation to generation in various ways, for example, Thai Buddhist arts, political ideas, principle of Ethics and morality cosmological concept. Even today this will be less influenced, but it still appears in religious arts and royal cremation ceremony, has an influence on the knowledge development of Tebhūmikathā, it has been believed that that Sumeru mountain is the center of univers

Article II **“An Analytical Study of Buddhist Principles from the Buddha’s Footprints”** by Ms. Jutarat Tonginjan Mahachulalongkornrajavidyalaya University The author proposed that : From the research, it was found that the concept of creation of the Buddha’s footprints was twofold: (1) the relationship between human beings and universe and (2) the relationship between human beings and sacred places.

Because they created the Buddha's footprints as center of universe by drawing 108 auspicious pictures on the Buddha's footprint, and imprinted the Buddha's footprints on the hill rocks which were determined as the sacred place of community. The 108 auspicious signs on the Buddha's footprint were the symbolic pictures to explain the three states (Ti-bhūmi), the Buddha's characteristics and his teachings. The Buddhist principles on the Buddha's footprint comprised of: the threefold knowledge (ñāṇa), the four absorptions (Jhānas), the four sublime state of mind (Brahmavihāras), the five precepts (Sīla), the five qualities to intrepidity (Vesarajjañāṇa), the seven factors for enlightenment (Bojjhaṅga), the seven spirit endurance (Viññāṇadhiti), the seven noble treasures (Ariya-dhana), The eight worldly conditions (Loka-dhamma), the nine super mundane state (Lokuttara-dhamma), the ten unwholesome (Akusala-dhamma), and the sixteen insight knowledge (ñāṇa). In terms of the integration of the body of acknowledges between the symbolic pictures and the Buddhist principles from the Buddha's footprint in daily lives of Thai Buddhists, they can be integrated in both of daily lives and the meditation practice to attain the ultimate goals in Buddhism by studying the meanings, kinds, steps of practicing and practice them with the proper methods in their states by themselves.

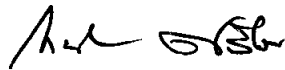
บทวิพากษ์หนังสือเรื่อง “โรคแม่ทัพ ธรรมปฏิบัติ ทาเดินสู่โลกุตตรธรรม” จากธรรมเทศนาของ หลวงพ่อปราโมทย์ ปาโมชโช โดย นายสุชนา ศิริชัยกร นายสุภูฐาน สุดาจันทร์ กองบรรณาธิการ วารสาร มหาลุฬาริชาการ เสนอประเด็นว่า หนังสือเล่มนี้ เป็นการรวบรวมพระธรรมเทศนาของ หลวงพ่อปราโมทย์ ปาโมชโช วัดสวนสันติธรรม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ระหว่างปี พ.ศ.๒๕๕๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อเป็นแนวทางเดินสำหรับผู้ปฏิบัติธรรม ตั้งแต่ความรู้ขั้นพื้นฐาน ขั้นตอนในการปฏิบัติธรรมที่เหมาะสม กับปัจเจกบุคคล จนถึงโลกุตตรธรรม พร้อม DVD ซึ่งเป็นหนังสือธรรมะแนวใหม่ เหมาะสมใช้เป็นแนวทาง เดินสำหรับผู้ปฏิบัติธรรม ตั้งแต่ความรู้ขั้นพื้นฐาน ขั้นตอนในการปฏิบัติธรรมที่เหมาะสมกับปัจเจกบุคคล จนถึงโลกุตตรธรรม เราในฐานะชาวพุทธ นัถือพระพุทธศาสนา เรียนหลักธรรมคำสอนมา แต่ก็ไม่เคย ได้เรียนรู้ธรรมอย่างระบบ ขอชื่นชมและศรัทธาในวิริยะอุตสาหะของหลวงพ่อปราโมทย์ ปาโมชโช วัดสวนสันติธรรม อย่างหาประมาณมิได้ ที่ได้นำหลักธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อันเป็นหลัก

(๑๘)

ปฏิบัติภาวนาเผยแผ่ ทำให้ชาวพุทธได้มีโอกาสเรียนรู้คำสอนที่เป็นธรรมะจริงๆ โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เป็นประโยชน์และคุ้มค่า

เนื้อหาของบทความเหล่านี้ เป็นบทความวิจัยที่ได้รับจากคณาจารย์ สถาบันอุดมศึกษาภายนอกเป็นส่วนใหญ่ ล้วนให้มุมมองในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา รวมทั้งพระพุทธศาสนาที่บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ในสาขาวิชาสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ได้ อย่างครอบคลุมและลึกซึ้ง

สำหรับรายละเอียดบทความทั้งหมดนี้ ผู้ใดต่อการศึกษา สามารถเรียนรู้ได้จากบทความดังกล่าวในวารสารฉบับนี้ และพบกันอีกในวารสารมหาจุฬาริชาการ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๒

(รองศาสตราจารย์ ดร.โกนิฐ์ ศรีทอง)

บรรณาธิการ

วารสารมหาจุฬาริชาการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทบรรณาธิการ	(๖)
ภาคภาษาไทย	
ศึกษาวิเคราะห์โลกธาตุตามทฤษฎีทางอภิปรัชญา	๑
โดย ศ.พิเศษ อติศักดิ์ ทองบุญ ราชบัณฑิต	
ความเชื่อในพุทธธรรม สถานภาพในสถาบันสงฆ์และความเชื่อทางการเมืองของพระสงฆ์ไทย	๑๗
โดย รศ.ดร.พลศักดิ์ จิรไกรศิริ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	
ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์	
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐในกรุงเทพมหานคร : ปัญหาและแนวทางการส่งเสริม	
โดย รศ. ชวนีย์ พงศาพิชญ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	
วิทยาการการสอนศีลธรรมของพระสงฆ์ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๕๐
โดย พระราชรัตนมุนี (บุญเทียม ญาณินโท), ผศ.,ดร.	
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตบانیศึกษาพุทธโฆส นครปฐม	
วิเคราะห์มิลินทปัญหา ว่าด้วยเรื่องทศิล	๖๓
โดย ผศ.ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	
พินัยกยอครุบา: ความศรัทธาของผู้สูงอายุในเชียงใหม่	๘๒
โดย พระราชเชมามากร, ผศ.ดร., รศ.รวิโรจน์ ศรีคำภา	
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่	
ผลการปรึกษากลุ่มเชิงพุทธจิตวิทยาต่อการพัฒนาวิธีคิด	
ตามแนวปัญญาและการกำกับตนเองของนิสิตโดยใช้โปรแกรม(NLP) ในจิตบำบัด	
โดย ผศ.ดร.ประยูร สุขะใจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	
ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
ภายใต้ยุทธศาสตร์ประเทศไทย ๔.๐	
โดย ผศ.ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน ดร.วันชัย สุขตาม และสุรศักดิ์ ชะมารัมย์	
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	
คัมภีร์สุจิตตาสังการ : การปริวรรต การแปล และการวิเคราะห์	๑๓๓
โดย ผศ.ดร.วิโรจน์ คุ่มครอง	
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตบانیศึกษาพุทธโฆส นครปฐม	

(๒๐)

- การเรียนรู้แบบ “สอนน้อยเรียนมาก” ในศตวรรษที่ ๒๑ กับการเรียนรู้เชิงพุทธ” ๑๔๕
โดย นางธีรดา ขำนอง มหาวิทยาลัยมหิดล
- ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของผู้สอบบัญชีในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ๑๔๘
โดย ดร.กนกศักดิ์ สุขวัฒนสินธิ์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- วัจนกรรมในการโฆษณาทางโทรทัศน์ที่มีผลต่อผู้บริโภคตามหลักจิตปรมัตถ์ ๑๗๔
โดย พระมหาสันติราษฎร์ ฌานสนธิ นักศึกษาปริญญาเอก
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- การปฏิบัติธรรมโดยการพิจารณาขั้น ๕ ของพุทธศาสนิกสตรีไทย ๑๘๗
โดย ตำรวจโทหญิง สุชาดา พระเขียนทอง และ ผศ.ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พุทธบูรณาการการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ
สถานีตำรวจนครบาลสายไหม ๒๐๓
โดย ร้อยตำรวจเอกสมเกียรติ ชุมพล มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาครีมีอาชีพในสังคมไทยปัจจุบัน ๒๑๖
โดย นางสาวศุภจี สุภาพ นักศึกษาปริญญาเอก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการสืบสาน
ประเพณีแซนโฎนตาเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ๒๓๒
โดย นางสาวเจนจิรา เพชรธรรมาวัฒน์ นักศึกษาปริญญาเอก มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ผลกระทบของวัฒนธรรมองค์กรที่มีผลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน
ของสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ๒๔๖
โดย นางสาวศุภิสี นัยศิริ นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- กลวิธีการแปลชื่อภาพยนตร์แอ็คชั่นต่างประเทศเป็นภาษาไทย ๒๕๔
โดย นางสาวชลิกาญจน์ จันทจำรัสรัตน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- การเสริมสร้างจริยธรรมทางสังคมผ่านความเชื่อเรื่องผีและพุทธศาสนาในล้านนา ๒๖๕
โดย นายเสฏฐวุฒิ อินทะจักร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตเชียงใหม่

ภาคภาษาอังกฤษ

An Analytical Study of Development of Tebhūmikathā in Thai Society 281

by Phramaha Somdeth Tapasilo (Srila-ngad)

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

An Analytical Study of Buddhist Principles from the Buddha's Footprints 295

by Ms.Jutarat Tonginjan Mahachulalongkornrajavidyalaya University

บทวิพากษ์หนังสือเรื่อง โรตแมัพ ธรรมปฏิบัติ ทางเดินสู่โลกุตตรธรรม

จากธรรมเทศนาของหลวงพ่อปราโมทย์ ปาโมชฺโช

๓๒๒

โดย นายสุชญา ศิริธัญกร นายสุภูฐาน สุดาจันทร์ กองบรรณาธิการ

ภาคผนวก

- คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาริชาการ ๓๓๒
- แบบฟอร์มการส่งต้นฉบับเพื่อพิจารณาลงในวารสารมหาจุฬาริชาการ ๓๓๘
- หลักเกณฑ์ในการลงตีพิมพ์ต้นฉบับของวารสารมหาจุฬาริชาการ ๓๔๐
- ขั้นตอนการดำเนินงานของวารสารมหาจุฬาริชาการ ๓๔๑

